

REACTIENOTA ZIENSWIJZEN - NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Projectnaam:
Redactie

Dijkversterking Geertruidenberg-Noord Dombosch
Waterschap Brabantse Delta

Goedgekeurd door:
Ten behoeve van:
Datum:

Notitie Reikwijdte en Detailniveau GENDO
12-10-2026

Versie	Datum	Toelichting
0.1	14-09-2026	Pre-concept
1.0	12-10-2026	Definitief

Inhoud

1.	INLEIDING	3
2.	BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN.....	4
	ZIENSWIJZE 1	4
	Toelichting Zienswijze	4
	Antwoord 4	
	ZIENSWIJZE 2	6
	Toelichting Zienswijze	6
	Antwoord 6	
	ZIENSWIJZE 3	7
	Toelichting Zienswijze	7
	Antwoord 7	
	AMBTELIJKE REACTIE	8
	Toelichting reactie	8
	Antwoord 8	
3.	CONCLUSIE.....	9
	Aanpassing NRD n.a.v. Zienswijzen	9
	Advies commissie mer.....	9
	BIJLAGE 1 ADVIES COMMISSIE MER OP NRD	10

1. Inleiding

Waterschap Brabantse Delta is verantwoordelijk voor veiligheid, onderhoud en beheer van de dijken in Midden- en West-Brabant. Uit de laatste beoordelingsronde in 2020 is gebleken dat onder andere de dijken bij Geertruidenberg en Dombosch niet aan de geldende veiligheidsnormen voldoen. Met dijkversterking GENDO versterkt het waterschap de dijken bij Geertruidenberg-Noord en Dombosch. Het project bevindt zich op dit moment in de verkenningsfase, waarin verkend wordt op welke manier de dijk versterkt zal worden. In de planuitwerkingsfase zal het ontwerp vervolgens verder uitgewerkt worden.

In de verkenningsfase en planuitwerkingsfase zal een Milieueffectrapportage (MER) worden opgesteld om de gevolgen van de voorgenomen dijkversterking op de omgeving in beeld te brengen. De onderzoeksopzet voor de plan-MER (verkenningsfase) en project-MER (planuitwerkingsfase) is gepresenteerd in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) GENDO. De NRD heeft van 13 juli t/m 24 augustus ter inzage gelegen. In die periode kon eenieder een reactie indienen ten aanzien van de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER. In totaal zijn drie zienswijzen en een ambtelijke reactie ingediend (zie Tabel 0-1). Tegelijkertijd met de terinzagelegging is de concept NRD ook ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer).

In deze reactienota zijn de zienswijzen, ambtelijke reactie en het advies van de commissie MER opgenomen. Alle zienswijzen en reacties zijn voor zover mogelijk geanonimiseerd. De zienswijzen en ambtelijke reactie zijn voorzien van een reactie. Daarnaast is aangegeven op welke manier zienswijzen eventueel in het vervolg worden meegenomen. Tabel 0-1 Overzicht ontvangen zienswijzen

Tabel 0-1 Overzicht ontvangen zienswijzen

Nummer	Datum ontvangst
1	4 augustus 2026
2	11 augustus 2026
3	20 augustus 2026
Ambtelijke reactie	18 augustus 2026

2. Beantwoording zienswijzen

In dit hoofdstuk zijn de zienswijzen en reacties van het waterschap op de zienswijzen opgenomen.

Zienswijze 1

Deze zienswijze is ontvangen op 4 augustus 2026. De indiener bezit percelen gelegen tegen de dijk in het projectgebied en heeft derhalve een relatie met de dijkversterking.

TOELICHTING ZIENSWIJZE

De indiener maakt de volgende opmerkingen:

- a. De indiener verzoekt, gezien de mogelijke gevolgen van de dijkversterking voor het perceel, de indiener actief te betrekken bij de keuze voor kansrijke alternatieven en uiteindelijk het voorkeursalternatief.
- b. De indiener verzoekt in het MER een volledige alternatievenafweging te maken waarbij ook oplossingen worden onderzocht die minder ingrijpend zijn voor de percelen van de indiener.
- c. De indiener merkt op dat in het beoordelingskader voor het MER een beoordeling op gebruiksbeperkingen en ruimtelijke economische gevolgen ontbreken. De indiener vraagt in het onderzoek de gevolgen voor het eigendom en beschikkingsrecht mee te nemen.
- d. De indiener verzoekt het alternatief te kiezen met de minst nadelige gevolgen voor derden, indien meerdere alternatieven het doel behalen.
- e. De indiener verzoekt te onderzoeken of er een maatwerkoplossing mogelijk is in het gebied Dombosch-oost, ter hoogte van de percelen.
- f. De indiener merkt op dat een wijziging van de dijk mogelijk gevolgen heeft voor de zonering van de dijk conform de Waterschapsverordening (beschermingszones), en daarmee mogelijk gevolgen heeft voor het gebruik van percelen. De indiener verzoekt om in het MER de gevolgen van de dijkverzwaring voor de zoneringen op basis van de Waterschapsverordening mee te nemen. De effecten van de alternatieven zijn pas volledig inzichtelijk als ook de uit de Waterschapsverordening voortvloeiende beperkingen worden meegenomen. Een dergelijke beoordeling mist nu in de NRD.
- g. De indiener verzoekt in het MER een aanvullend onderzoekspunt op te nemen ten aanzien van de status van de Koepel als gemeentelijk erfgoed en de gevolgen van het project GENDO voor deze status.
- h. De indiener verzoekt in het MER een aanvullend onderzoekspunt op te nemen ten aanzien van de mate en duur van de overlast die de alternatieven met zich meebrengen.
- i. De indiener verzoekt in het MER een aanvullend onderzoekspunt op te nemen ten aanzien van schadebeperking en compensatiebehoefte per alternatief.
- j. De indiener merkt op de zienswijze indien nodig mondeling te willen toelichten.

ANTWOORD

Hieronder is per opmerking een antwoord opgenomen. In de zienswijze refereert de indiener consequent naar 'Dombosch-west'. Gezien de aard van de zienswijzen nemen wij aan dat de indiener 'Dombosch-oost' bedoelt. In deze reactienota is daarom zowel bij de zienswijzen als de reactie 'Dombosch-oost' toegepast.

- a. Eenieder kan via de reguliere inspraakmomenten reageren op de plannen en het planvormingsproces van project GENDO. Het waterschap neemt uiteindelijk het besluit over het

voorkeursalternatief en legt dit vast in een voorkeursbeslissing. Het waterschap zal naar aanleiding van uw zienswijze contact met u opnemen.

- b. Dit is in lijn met de opzet van het MER. In het MER worden de gevolgen van de onderzochte alternatieven op de omgeving objectief in beeld gebracht. Op basis van dit onderzoek kan in de alternatievenafweging rekening worden gehouden met de gevolgen van de alternatieven voor de omgeving.
- c. In het beoordelingskader is het aspect 'woon-, werk- en leefmilieu' opgenomen. Dit aspect brengt het tijdelijk ruimtebeslag door de werkzaamheden, denk daarbij bijvoorbeeld aan gronddepots, in beeld. Ook permanente gevolgen voor economische activiteiten op of in de buurt van de dijk, zoals gevolgen door ruimtebeslag van de dijk, worden in beeld gebracht via het aspect 'woon-, werk- en leefmilieu'. Indien ruimtebeslag als gevolg van de dijkversterking aan de orde is (in een voorkeursalternatief), zal zorgvuldig gekeken worden naar de eigendomssituatie en eventuele compensatie.
- d. De impact voor de omgeving is één van de criteria die het waterschap betreft in de keuze van een voorkeursalternatief. In een integrale afweging wordt ook gekeken naar technische aspecten, kosten, duurzaamheid en bestuurlijk draagvlak.
- e. Indien noodzakelijk is er ruimte voor maatwerk. De noodzaak zal blijken na beoordeling van alternatieven en een eventuele uitwerking van maatwerk als onderdeel van het voorkeursalternatief in de planuitwerkingsfase.
- f. In de verkenningsfase worden alternatieven in beginsel beoordeeld en onderling vergeleken op de effecten van het ruimtebeslag van maatregelen. Het kan zijn dat indien een alternatief tot een ander ruimtebeslag leidt dit ook gevolgen heeft voor de beschermingszones (cf. Waterschapsverordening). In de beoordeling van alternatieven in het plan-MER zal dit mogelijke effect voor zover in de verkenningsfase mogelijk is worden meegenomen en -gewogen bij het aspect woon-, werk- en leefmilieu. De wijziging van de kaart Waterschapsverordening die terinzage heeft gelegen kan niet gekoppeld worden aan dit project en beiden worden als aparte projecten behandeld.
- g. In het beoordelingskader zijn de milieuaspecten 'cultuurhistorie en archeologie' en 'landschap' opgenomen. Effecten op aanwezige cultuurhistorische waarden (waaronder historische gebouwen) worden beoordeeld binnen het milieuaspect 'cultuurhistorie en archeologie'. Zichtlijnen en landschapsbeleving worden beoordeeld binnen het milieuaspect 'landschap'.
- h. De mate en duur van hinder worden onderzocht via het milieuaspect 'hinder tijdens uitvoering'. In de verkenningsfase zal dit een kwalitatieve beoordeling op hoofdlijnen zijn. Voor alle beoordelingen geldt dat in de planuitwerkingsfase een meer gedetailleerde beoordeling in het project-MER kan worden gedaan, omdat ontwerp en uitvoeringsmethodiek dan verder zijn uitgewerkt.
- i. Dat gaat voorbij aan de reikwijdte van het plan-MER. Bovendien is het ontwerp in de verkenningsfase nog niet gedetailleerd genoeg om hier concrete uitspraken over te kunnen doen. Indien in de planuitwerkingsfase blijkt dat planschade ontstaat zal het waterschap daar t.z.t met u over in gesprek gaan. In het MER wordt wel het risico op schade aan gebouwen als gevolg van trillingen in de verschillende alternatieven beoordeeld en worden mogelijke mitigerende maatregelen voorgesteld om schade te beperken of voorkomen.
- j. De omgevingsmanagers van GENDO nemen hierover contact met u op.

Zienswijze 2

Deze zienswijze is ontvangen op 11 augustus 2026. De indiener beheert kabels en/of leidingen in het projectgebied en heeft derhalve een relatie met de dijkversterking.

TOELICHTING ZIENSWIJZE

De indiener geeft aan als beheerder van kabels en leidingen in het projectgebied bij Geertruidenberg graag in contact te komen met het projectteam van GENDO om de details van de dijkversterking te bespreken.

ANTWOORD

Onze omgevingsmanagers nemen contact met u op via de contactgegevens die u verstrekt hebt in de zienswijze.

Zienswijze 3

Deze zienswijze is ontvangen op 20 augustus 2026. De indiener beheert kabels en/of leidingen in het projectgebied en heeft derhalve een relatie met de dijkversterking.

TOELICHTING ZIENSWIJZE

De indiener geeft aan dat de er op dit moment goede afstemming plaatsvindt tussen het waterschap en de indienende organisatie, en geeft aan de samenwerking voort te willen zetten. De indiener wijst erop dat de uitvoering van project Verbinding aanlanding wind op zee (VAWOZ)/ Nederwiek 3 beoogd is voor de periode 2028-2032 en dat de realisatie van het project en dijkversterking GENDO daarmee op papier vrijwel gelijktijdig plaatsvindt. Hierover is reeds afstemming met het waterschap en zijn afspraken gemaakt over de gehanteerde boordiepte voor VAWOZ/ Nederwiek 3.

ANTWOORD

Bedankt voor de aanvullende informatie. Het waterschap streeft ernaar de samenwerking voort te zetten. In de concept NRD staat bij de planning van VAWOZ/ Nederwiek 3 een beoogde realisatie in de periode 2027-2031. In het vervolg zal de nieuwe planning van 2028-2032 worden gehanteerd.

Ambtelijke reactie

Door Rijkswaterstaat is op 18 augustus een ambtelijke reactie op de concept NRD ingediend. Voor de volledigheid is de ambtelijke reactie opgenomen in deze reactienota.

TOELICHTING REACTIE

De indiener maakt de volgende opmerkingen:

- a. Onder raakvlakprojecten ontbreekt de verbreding A27 Houten-Hooipolder, alsmede de PAGW- (pre)verkenning Biesbosch Rijn-Maasmonding.
- b. Onder relevante Europese beleidskaders ontbreekt de Natuurherstelverordening.
- c. Onder relevante nationale beleidskaders ontbreekt de Beleidslijn grote rivieren (Bgr). Het NWP is daarnaast het Nationaal Water Programma, niet het Nationaal Waterplan.
- d. De indiener verzoekt in het beoordelingskader bij scheepvaart ook zichtlijnen mee te nemen.
- e. De indiener verzoekt in het beoordelingskader ook waterkwaliteit mee te nemen. De indiener merkt op dat dit onder het aspect oppervlaktewater zou kunnen vallen, maar verzoekt dan te specificeren dat zowel kwantiteit als kwaliteit worden meegenomen.

ANTWOORD

Hieronder is per opmerking een antwoord gegeven:

- a. Dank voor deze toevoeging. In het vervolg zal de PAGW (pre)verkenning Biesbosch Rijn-Maasmonding worden beschreven bij de raakvlakprojecten. Verbreding A27 Houten-Hooipolder zal worden opgenomen onder autonome ontwikkelingen, omdat hierover al formele besluitvorming heeft plaatsgevonden.
- b. Het beleidskader Natuurherstelverordening zal in het vervolg worden opgenomen bij relevante beleidskaders.
- c. De Beleidslijn grote rivieren zal in het vervolg worden opgenomen bij relevante beleidskaders. Hetzelfde geldt voor de juiste vorm van het Nationaal Waterplan, nl. Nationaal Water Programma.
- d. Het in het beoordelingskader opnemen van effecten op zichtlijnen voor de scheepvaart is overwogen, echter is het effect van en het onderscheidend vermogen tussen de alternatieven als niet significant beoordeeld. In een volgende fase (planuitwerking) zal opnieuw worden gekeken of dit criterium relevant is om te beoordelen.
- e. Binnen het aspect 'effecten op oppervlaktewater' zal ook waterkwaliteit worden meegenomen. Dit wordt in het vervolg specifiek beschreven.

3. Conclusie

AANPASSING NRD N.A.V. ZIENSWIJZEN

De ingediende zienswijzen hebben geleid tot beperkte aanpassing van de NRD.

De aanpassingen betreffen:

- Het project Verbreding A27 Houten-Hooipolder wordt opgenomen onder autonome ontwikkelingen.
- De PAGW (pre)verkenning Biesbosch Rijn-Maasmonding wordt opgenomen onder raakvlakprojecten.
- Bij relevante beleidskaders worden toegevoegd: Natuurherstelverordening, Beleidslijn Grote Rivieren en Nationaal Waterprogramma.
- In het beoordelingskader wordt het aspect waterkwaliteit toegevoegd.

Ook worden ambtshalve enkele beperkte tekstuele verbeteringen doorgevoerd.

ADVIES COMMISSIE MER

In Bijlage 1 is het advies van de commissie m.e.r. bijgevoegd. Het advies wordt integraal meegenomen bij het opstellen van het plan-MER.

Bijlage 1 Advies Commissie MER op NRD